

**ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈՂՈՒԼ 1/**

ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ	ՊԱՏՄԱԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ
ԱՄԲԻՈՆ	ՊԱՏՄՈՒԹՅԱՆ, ԻՐԱՎԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԴՐԱՆՑ ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ՄԵԹՈԴԻԿԱՆԵՐԻ
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ ԵՎ ԸՆԹԱՑԻԿ ՄՈՂՈՒԼ	ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ /ՄՈՂՈՒԼ 1/
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ ԵՎ ՄՈՂՈՒԼՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ	1910B1/04.1 / 2 մոդուլ/
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ	ԳԵՐՄԱՆԵՐԵՆ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ
ԿՈՒՐՍ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ	1-ին կուրս, 1-ին կիսամյակ
ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	<ul style="list-style-type: none"> • Հիմնարար գիտելիքներ տալ Հայոց պատմության հին, միջին եւ նոր շրջանի վերաբերյալ, • ամրապնդել հարգանք և հպարտություն հայրենիքի, սեփական պատմության, ավանդույթների և ազգային առանձնահատկությունների հանդեպ, • դաստիարակել ազգային ու համամարդկային արժեքներ կրող սոցիալապես ակտիվ անձ և քաղաքացի, • որպես ազգի հարատևման գրավականի՝ պետականության անհրաժեշտության գիտակցության ձևավորում ու ամրապնդում • Որպես պետականության պահպանման և զարգացման նախադրյալի ազգային գաղափարախոսության անհրաժեշտության գիտակցության ձևավորում, • հայկական մշակույթի ձևավորումը և զարգացումը պայմանավորող պատմական պայմանների իմացության ամրապնդում և այլն:
ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ	<p>ԳԻՏԵԼԻՔ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Հայկական լեռնաշխարհը հայոց քաղաքակրթության բնօրրան, աշխարհագրական դիրքը, հաղորդակցության ուղիները, ֆիզիկաաշխարհագրական համառոտ բնութագիրը • Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները Ք.ա. III-I հազարամյակներում • Հայոց պետականությունը Ք.ա. VI դարից մինչև Ք.հ. V դար • Հայաստանի քաղաքական դրությունը V-IX դարերում • Հայոց պետականությունը IX-XIV դարերում • Հայ ազատագրական միտքը XVI-ի XVIII դարերում • Ազգային ազատագրական պայքարը XIX դարի վերջում եւ XX դարի սկզբում • Հայոց եղեռնը • 1917թ Փետրվարյան ու Հոկտեմբերյան հեղափոխությունները եւ Հայաստանը • Մշակութային ձեռքբերումները հին, միջին եւ նոր շրջանում <p>ԿԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Օգտվելով սկզբնաղբյուրներից եւ ուսումնասիրություններից,

	<p>ինքնուրույն գնահատել, վերլուծել, համեմատել փաստերը եւ մտահանգումներ անել:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Քննարկել եւ ներկայացնել Վանի թագավորության պատմության հիմնահարցերը, Երվանդունյաց պետության եւ Աքեմենյան տերության, Մեծ Հայքի Արտաշեսյան եւ Արշանունիների թագավորությունների օրոք հայ-պարթեական, եւ հայ-հռոմեական քաղաքական առնչությունները եւ դրանց ազդեցությունը հայոց պետականության զարգացման վրա • Վերլուծել ու գնահատել V դարի ապստամբությունների պատմական նշանակությունը • Վերլուծել արաբների դեմ համաժողովրդական պայքարի անհրաժեշտության եւ արաբական տիրապետության դեմ VIII դարի ազատագրական պայքարի անհաջողության պատճառները: • Մեկնաբանել Բագրատունյաց թագավորության վերականգնման, հզորացման եւ անկման ներքին ու արտաքին պատճառները: • Գնահատել հայրենի բնիկ տարածքից դուրս պետականություն կերտելու հայ ժողովրդի կարողությունը: • Ներկայացնել հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի աշխուժացման նախադրյալները XVII դարի վերջին եւ բացատրել Հայաստանի ազատագրության խնդրում եվրոպական պետությունների հետ կապված հույսերի ձախողման պատճառները: • Ներկայացնել եւ վերլուծել XIX-XX դարերի ազատագրական շարժումները • Սեփական տեսակետ արտահայտել Հայկական հարցի եւ նրա միջազգայնացման վերաբերյալ • Վերլուծել Ռուսաստանի ժամանակավոր եւ բոլշեիկյան կառավարությունների դիրքորոշումը հայկական հարցում եւ այդ քաղաքականության վերաբերյալ արտահայտել սեփական վերաբերմունք: <p>ՀՄՏՈՒԹՅՈՒՆ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Հայոց պատմության ուսուցանվող ժամանակաշրջանի վերաբերյալ հիմնարար գիտելիքների տիրապետում • Ազգային-պետական մտածողություն • Ներկան եւ ապագան կերտելու խնդրում ազգային պատմության դերի գիտակցում:
--	---

<p>ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ԿՐԵԴԻՏՆԵՐԻ ՔԱՆԱԿ - 2 • ԼՍԱՐԱՆԱՅԻՆ ԺԱՄ - 32 • ԴԱՍԱԽՈՍՈՒԹՅՈՒՆ - 16 • ՍԵՄԻՆԱՐ ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔ - 16 • ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԺԱՄ - 2
--	--

<p>ՆԱԽԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐ</p>	<p>Հայոց պատմության իմացություն՝ հանրակրթական ավագ դպրոցի չափորոշիչներին համապատասխան</p>
----------------------	---

<p>ԴԱՍԱՎԱՆԴՄԱՆ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱԹՈՒԹՅԱՆ ՄԵԹՈԴՆԵՐ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Դասախոսություն • Զրույց • Բանավեճ • Մեմինար պարապմունքներ • Աշխատանք սկզբնաղբյուրների հետ • Զննական մեթոդներ /քարտեզների ուսումնասիրություն, աշխատանք ուրվագծային քարտեզներով եւ այլն
--	--

<p>ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ</p>	<p>1. Հայկական լեռնաշխարհ</p>
--------------------------	-------------------------------

2. Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները Բ.ա. III-I հազարամյակներում
- 2.1 Շումերական, իեթական ու ասորեստանյան Արձանագրությունները Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումների մասին:
- 2.2 Վանի թագավորության հիմնադրման ու զարգացման ընթացքը
3. Հայոց պետականությունը VI-I դարերում
- 3.1 Երվանդունիների թագավորությունը (Բ.ա. VI-III դարեր)
- 3.2 Արտաշեսյանների թագավորությունը (Բ.ա. II-I դարեր)
4. Արշակունիների թագավորությունը (Բ.ա. I-IV դդ)
5. Հայաստանի քաղաքական դրությունը V-IX դարերում
- 5.1 Մարզպանական Հայաստանը: Դրությունը Արեւմտյան Հայաստանում:
- 5.2 Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարն արաբական տիրապետության դեմ
6. Հայաստանը IX-XII դարերում
- 6.1 Բագրատունիների թագավորությունը:
- 6.2 Հայկական թագավորություններն ու իշխանապետությունները սելջուկ-թուրքերի տիրապետության շրջանում
7. Հայոց պետականությունը XIII-XIV դարերում
- 7.1 Զաքարյանների իշխանապետությունը:
- 7.2 Կիլիկիայի հայկական պետություն
8. Մշակութային ձեռքբերումները վաղ եւ զարգացած միջնադարում
9. Հայ ազատագրական միտքը XVI դարից մինչեւ XVIII դարի սկիզբը
- 9.1 Էջմիածնի ու Մեքաստիայի գաղտնի խորհրդածողովները:
- 9.2 Ազատագրական միտքը XVII դարի կեսերին: Իսրայել Օրու Պֆալցյան ու Մոսկովյան ծրագրերը
10. Պետրոս I –ի պարսկական արշավանքը: Հայկական անկախ իշխանությունների ստեղծումը Արցախում եւ Սյունիքում: Թուրքական արշավանքն Արեւելյան Հայաստան: Խամսայի մելիքությունները
11. Հայ ազատագրական շարժման նոր օջախներ
- 11.1 Հովսեփ Էմինի ազատագրական գործունեությունը:
- 11.2 Մադրասի ազատագրական խմբակը:
- 11.3 Մովսես Սարաֆյանի ծրագիրը: «Հյուսիսային» եւ «Հարավային» նախագծերը
12. Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները XIX դարի 60-80-ական թթ: Հայ ազգային կուսակցությունների հիմնադրումը
13. Հայ ազգային-ազատագրական պայքարը XIX դարի 90-ական թթ եւ XX դարի սկզբին
14. Հայոց եղեռնը /1894-1922/
- 14.1 Կոտորածների ու ցեղասպանության պատճառները: Արեւմտահայերի ցեղասպանությունը: Արեւելահայերի ոչնչացման ծրագիրը գործողության մեջ
- 14.2 Ցեղասպանության հետեւանքները:
- 14.3 Հայոց ցեղասպանության միջազգային

	<p>ճանաչման գործընթացը/ 15. 1917թ Փետրվարյան ու Հոկտեմբերյան հեղափոխությունները եւ Հայաստանը 15.1 Փետրվարյան հեղափոխությունը եւ Հայաստանը: 15.2 Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը եւ Անդրկովկասը:«Թուրքահայաստանի մասին» դեկրետը: 15.3 Հայկական հարցը Բրեստի ու Տրապիզոնի հաշտության բանակցություններում: 15.4 Հայ ժողովրդի մայիսյան հերոսամարտերը/ 16. Մշակութային ձեռքբերումները XVIII-XIX դարերում</p>
--	--

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	
ՀԻՄՆԱԿԱՆ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Հայոց պատմություն (դասախոսությունների փաթեթ) 2. Հայոց պատմություն, Հր. Սիմոնյանի խմբագրությամբ, Երևան, 2000:

ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Հայ ժողովրդի պատմության քրեստոմատիա, Երևան, 1981թ: 2. Հայկական հարց, Երևան, 1996թ: 3. Հայ ժողովրդի պատմություն, ԳԱ հրատ. հատոր 1-5 4. Հայ ժողովրդի պատմություն, Ժամկոչյան, Աբրահամյան, Մելիք-Բախչյան, Պողոսյան, Երևան, 1975
-----------	---

ՍՏՈՒԳՄԱՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՁԵՎԵՐԸ	<p>Ամփոփիչ ստուգում /թեսթ/: Յուրաքանչյուրը 100 միավոր առավելագույն արժեքով: Թեսթը կազմված է 60 հարցից՝ 20-ը՝ 1, 40-ը՝ 2 միավոր արժեքով:</p>
------------------------------	---

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ	<ol style="list-style-type: none"> 1.Բաղադրիչ 1 - հաճախումներ 10 % 2.Բաղադրիչ 2 - ընթացիկ ակտիվություն 20% 3.Բաղադրիչ 3 - ամփոփիչ ստուգում 70%
-------------------------------	---

ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՍԱՆԴՂԱԿ	<i>Գնահատման թվային միավորը</i>	<i>Տարային գնահատական</i>	<i>Գնահատականի պաշտոնական թվային համարժեքը</i>
	96-100	A+	5+
	91-95	A	5
	86-90	A-	5-
	81-85	B+	4+
	76-80	B	4
	71-75	B-	4-
	66-70	C+	3+
	61-65	C	3
	40-60	C-	3-
Մինչև 39	D	2	

Հ/Հ	Թեմա	Լսարանային ժամեր				Ուսանողի ինքնուրույն աշխատա- ժամանակը	Ուսանողի ընդհանուր աշխատա- ժամանակը
		Դասախոսություն	Գործնական	Լաբորատոր	սեմինար		
1.	Հայկական լեռնաշխարհի	2				1	3
2.	Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները Ք.ա. III-I հազարամյակներում/Շումերական, իսթական ու ասորեստանյան արձանագրությունները Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումների մասին: Վանի թագավորության հիմնադրման ու զարգացման ընթացքը	2				0.5	2,5
3.	Հայոց պետականությունը VI-I դարերում /Երվանդունիների թագավորությունը (Ք.ա. VI-III դարեր), Արտաշեսյանների թագավորությունը (Ք.ա. II-I դարեր)	2				0.5	2,5
4.	Արշակունիների թագավորությունը (Ք.ա. I-IV դդ)	2				0.5	2,5
5.	Հայաստանի քաղաքական դրությունը V-IX դարերում /Մարզպանական Հայաստանը: Դրությունը Արեւմտյան Հայաստանում: Հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարն արաբական տիրապետության դեմ/		2			2	4
6.	Հայաստանը IX-XII դարերում /Բագրատունիների թագավորությունը: Հայկական թագավորություններն ու իշխանապետությունները սելջուկ-թուրքերի տիրապետության շրջանում/	2				0.5	2,5
7.	Հայոց պետականությունը XIII-XIV դարերում /Զաքարյանների իշխանապետությունը: Կիլիկիայի հայկական պետություն/		2			2	4
8.	Մշակութային ձեռքբերումները վաղ եւ զարգացած միջնադարում		2			1,5	3,5
9.	Հայ ազատագրական միտքը XVI դարից մինչեւ XVIII դարի սկիզբը /Էջմիածնի ու Սեբաստիայի գաղտնի խորհրդածողովները: Ազատագրական	2				1	3

	շարժումը XVII դարի կեսերին: Իսրայել Օրու Պֆալցյան ու Մոսկովյան ծրագրերը/						
10.	Պետրոս I –ի պարսկական արշավանքը: Հայկական անկախ իշխանությունների ստեղծումը Արցախում եւ Սյունիքում: Թուրքական արշավանքն Արեւելյան Հայաստան: Խամսայի մելիքությունները/		2			2,5	4,5
11	Հայ ազատագրական շարժման նոր օջախներ /Հովսեփ Էմինիյ ազատագրական գործունեությունը: Մադրասի ազատագրական խմբակը: Մովսես Սարաֆյանի ծրագիրը: «Հյուսիսային» եւ «Հարավային» նախագծերը/		2			2,5	4,5
12.	Հայ ազատագրական խմբակներն ու կազմակերպությունները XIX դարի 60-80-ական թթ: Հայ ազգային կուսակցությունների հիմնադրումը	2				1	3
13.	Հայ ազգային-ազատագրական պայքարը XIX դարի 90-ական թթ եւ XX դարի սկզբին		2			2,5	4,5
14.	Հայոց եղեռնը /1894-1922/ /Կոտորածների ու ցեղասպանության պատճառները: Արեւմտահայերի ցեղասպանությունը: Արեւելահայերի ոչնչացման ծրագիրը գործողության մեջ: Ցեղասպանության հետեւանքները: Հայոց ցեղասպանության միջազգային ճանաչման գործընթացը/		2			3	5
15.	1917թ Փետրվարյան ու Հոկտեմբերյան հեղափոխությունները եւ Հայաստանը /Փետրվարյան հեղափոխությունը եւ Հայաստանը: Հոկտեմբերյան հեղափոխությունը եւ Անդրկովկասը: «Թուրքահայաստանի մասին» դեկրետը: Հայկական հարցը Բրեստի ու Տրապիզոնի հաշտության բանակցություններում: Հայ ժողովրդի մայիսյան հերոսամարտերը/	2				1	3
16.	Մշակութային ձեռքբերումները XVIII-XIX դարերում		2			1	3
	Ամփոփիչ ստուգում					5	5
	Ընդամենը	16	16			28	60